BOKS 106 • 110 TÓRSHAVN • TLF. 31 63 13 • FAX 35 95 96

Kristian Páll Nolsøe Olsen Mirmansvegur 10 530 Fuglafjørður

1 9, 10, 2012

Tórshavn, tann 17. okotber 2012 J.nr. 2012018

\$ 063637

19.0KT 2012

Avgerð

í kæru tygara móti Arbelösloysisskipanini (ALS)

Kærunevndin hjá ALS viðgjørdi á fundi tann 15. oktober 2012 kæru tygara um, at útgoldin arbeiðsloysisstuðul verður kravdur aftur.

Kærunevndin samtykti at staðfesta avgerðina hjá ALS.

Av málinum framgongur m.a., at tygum lótu ALS umsókn um arbeiðsloysisstuðul tann 8. september 2009.

ALS vendi sær til tygum við brævi, dagfest 23. september 2009, har av m.a. framgongur, at tygum vórðu skrásettur í skipanini frá 8. september 2009.

Við brævinum fylgdi m.a. kunningarskriv, har m.a. framgongur, at tygum hava skyldu til at geva ALS boð um allar broytingar, sum kunnu ávirka útgjald tygara frá ALS t.d. um tygum forvinna aðra inntøku, fara í arbeiði o.a.

Eisini framgongur av kunningarskrivinum, at ALS fremur javnan eftirlit við útgjaldinum og kann krevja útgoldnan arbeiðsloysisstuðul aftur, um tygum hava givið ALS skeivar upplýsingar ella tagt um umstøður, ið hava havt týdning fyri arbeiðsloysisstuðulin.

Umvegis heimasíðu sína tann 12. desember 2011 fekk ALS dulnevnda fráboðan um, at tygum róku vinnuligt virksemi undir navninum Gissa Autofix, hóast tygum fingu arbelðsloysisstuðul.

ALS kannaði málið og fekk m.a. upplýst, at Gissa Autofix var skrásett sum mekopartner hjá Mekonomen. Gissa Autofix Fa. stóð undir nummar.fo, og Fa. Gissa Autofix við tygum sum ábyrgdarpersóni hevur síðan 11. apríl 2011 verið skrásett í vinnuskránni hjá TAKS sum iønávísari, vinnuligur innflytari og mvg-skrásett virkl.

ALS vendi sær til tygum við hoyringsbrævi, dagfest 22. februar 2012, har m.a. boðað varð frá, at tað út frá upplýsingunum sær út, sum tygum ikki lúku treytimar fyri at fáa rætt til arbeiðsloysisstuðul. Útgjalding av arbeiðsloysisstuðlinum varð steðgað tann 5. februar 2012. Tygum vórðu biðin um at koma við nærri upplýsingum innan tann 19. mars 2012.

Tann 20. mars 2012 fann ALS eina grein í Vikutema frá 12. mars 2012, har greitt verður frá, at tygum í apríl 2011 byrjaðu at reka bilverkstaðið AutoFix í Fuglafirði.

ALS vendi sær aftur til tygum við brævi, dagfest 21. mars 2012, har mint varð á hoyringsbrævið, ið var ósvarað. Tygum vórðu biðin um at koma við møguligum víðmerkingum beinanvegin.

ALS vendi sær aftur til tygum við brævi, dagfest 27. juni 2012, við uppkravi av ov nógvum útgoldnum arbeiðsloysisstuðli. ALS vísti til hoyringsbrævið, dagfest 22. februar 2012 og áminningina, dagfest 21. mars 2012. ALS hevði onki hoyrt aftur frá tygum.

ALS greiðir víðari frá, at avgerð varð tikin um at tygum skuldu gjalda aftur tað, sum tygum høvdu móttikið frá ALS síðan tann 11. apríl 2011, tá Fa. Gissa Autofix varð stovnað. Ov nógv útgoldni stuðulin er kr. 138.377,25.

Av innanhýsisuppriti, dagfest 9. juli 2012, framgongur, at tygum ringdu til ALS tann 9. juli 2012 í sambandi við uppkravið. Tygum søgdu tygum hava ringt til ALS í mars 2012, tá tygum høvdu móttikið áminningina við brævi, dagfest 21. mars 2012. Har var onkur misskiljing hend, tí onkur frá ALS skuldi ringja tygum uppaftur.

Tygum greiddu annars frá, at tygum vóru farin í gongd við Gissa Autofix fyri at hava okkurt at gera, ímeðan tygum vóru arbeiðsleysur kortini. Tygum søgdu tygum ongan vínning hava havt av virkseminum. Tygum høvdu fingið tygum eitt v-tal, tí tað gjørdi tað bíligari at keypa tlifar. Tað var ikki í tygara tonkum, at tygum ikki kundu vera í ALS samstundis.

Kæran

Tygum eru ikki komin við fleiri grundgevingum í sambandi við málið.

Kæruummæli frá ALS

ALS hevur í kæruummæli, dagfest 30. september 2012, m.a. greitt frá, at ALS hevur fingið dulda fráboðan um, at tygum róku egið virkl. ALS hevur í tí sambandi gjørt eftirlit og fingið skjalprógv fyri, at tygum frá 11. apríl 2011 vóru skrásettur sum ábyrgdarpersónur fyri Fa. Gissa Autofix.

ALS sendi tygum hoyringsskriv, dagfest 22. februar 2012, og áminning tann 21. mars 2012.

Tá ALS einki frættir aftur frá tygum verður avgerð tikin í málinum. Við støði í tá fyrlliggjandi upplýsingum, skrásetingarskjali, lýsing og grein í Vikublaðnum metir ALS, at tygum eru vinnurekandi frá 11. apríl 2011 at rokna. Tygum lúka ikki treytirnar fyri at fáa útgoldið arbeiðsloysisstuðul. Arbeiðsloysisstuðulin, sum er útgoldin tygum í tíðarskeiðinum frá 11. apríl 2011 til 5. februar 2012 verður afturkravdur.

Víðari vísir ALS á, at ALS metir, at tygum eru sjálvstøðugur vinnurekandi. ALS metir eisini, at tygum hava tagt um umstøður, sum hava týdning fyri arbeiðsloysisstuðulin og harvið fingið útgoldið ov nógvan arbeiðsloysisstuðul.

Avgerðin hjá Kærunevndini

§ 14, stk. 1, nr. 5 í ALS-lógini ásetur, at rætt til arbeiðsloysisstuðul hevur persónur frá tí degl, tá viðkomandi ikki er sjálvstøðugur vinnurekandi sambært § 12, stk. 6 í ALS-lógini.

§ 12, stk. 6 í ALS-lógini gevur helmild fyri, at tað kunnu verða ásettar nærri reglur fyri m.a., hvør er sjálvstøðugur vinnurekandi.

Við heimild í hesi grein er ásett í § 2, stk. 1 í kunngerðini um arbeiðsloysistrygging fyri sjálvstøðug vinnurekandi, at sjálvstøðugur vinnurekandi er persónur, sum rekur vinnu fyri egnu rokning og ábyrgd, hevur tað sjálvstøðuga vinnuvirksemið sum høvuðsvinnu og við tí endamáli at fáa figgjarligan vinning.

Víðari verður í § 2, stk. 2 í kunngerðini ásett, at ALS ger nágreiniliga meting av, um vinnan er sjálvstøðug. Sum meginregla er talan um sjálvstøðuga vinnu, tá ið tann vinnurekándi: Hevur fólk í starvi, hevur skattafrádrátt fyri rakstrarútreiðslur og avskrivingar av rakstrargøgnum sambært reglunum fyri sjálvstøðug vinnurekandi, og verður skattaður av yvir-/undirskoti av virkinum, er mvg-skrásettur, ella er íognari í íognarfelagi.

Av skrásetingini í vinnuskránni framgongur, at tygum reka mvg-skrásett virki, umframt at vera skrásettur sum vinnuligur innflytari og lønávísari.

Í greinini í Vikutema verður greitt frá, at tygum eiga og reka bilverkstaðið Autofix. Eisini verður greitt frá, at tygum byrjaðu tygara virksemi í apríl 2011.

Tygum verða eisini í greinini endurgivin fyri at siga, at tit eru tveir á verkstaðnum og við hvørt tríggir. Her hevur verið nógv at gera, og fólk koma við bílum úr ymiskum heraðshornum. Eisini siga tygum, at AutoFix ger allar vanilgar mekaniskar umvælingar. Eisini verða tygum endurgivin fyri at siga, at tygum halda, at nógv velja tykkum, tí tit gera arbeiðið væl og eru bíligari enn onnur verkstøð.

Tygum reka vinnu fyri egnu rokning og ábyrgd og eftir greinini at døma er hetta sjálvstøðuga vinnuvirksemið høvuðsvinna tygara. Tað fyriliggja ikki upplýsingar, sum kundu bent á, at virksemið ikki verður rikið fyri at fáa figgjarilgan vinning.

Tá tygum soleiðis av órøttum hava móttikið ov nógvan arbelðsloysisstuðul, er heimild í § 28, stk. 1 í ALS-lógini fyri at krevja ov nógv útgoldna arbelðsloysisstuðulin aftur.

§ 28, stk. 1 í ALS-lógini ásetur, at um hin arbeiðsleysi hevur givið ALS skeivar upplýsingar ella tagt um umstøður, sum hava havt týdning fyri arbeiðsloysisstuðulin ella annars móti betri vitandi móttikið stuðul uttan at hava rætt til tess, kunnu upphæddir, sum av órøttum eru útgoldnar, verða kravdar afturgoldnar frá tí arbeiðsleysa.

Kærunevndin samtykti við hesum grundgevingum at staðfesta avgerðina hjá ALS.

Hendan avgerð kærunevndarinnar er endalig og kann sambært § 26, stk. 1 í ALS-lógini ikki kærast víðari til hægri fyrisitingarligan myndugleika.

Avrit av hesum skrivi er í dag sent ALS.

Vinarliga

Kærunevndin hjá Arbelðsloysisskipanini

Kristina Samuelsen, formaður

Djóni Thomassen, skr.